

<https://doi.org/10.26565/2074-8922-2025-85-18>

УДК (UDC): 378.147

П. О. ЧЕКАЛКІН¹,

аспірант кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти

e-mail: Chekalkin.pavel@gmail.com , ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-9468-2427>

Л. О. ГРЕСЬ¹, канд. психол. наук,

старший викладач кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти

e-mail: LarisaGres@Karazin.ua , ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-9138-7453>

¹*Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна*

РОЗРОБКА ОСВІТНІХ ІНТЕРНЕТ-ПРОЄКТІВ ЯК СКЛАДОВА КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Метою статті є визначення впливу застосування інтернет-проектування задля формування професійно-педагогічної компетентності педагога професійного навчання та певних її складових, що утворюються завдяки цій інновації.

Методами дослідження стали: логіко-структурний аналіз останніх публікацій з психології, педагогіки та кіберпедагогіки з проблем інтернет-проектування, що дало змогу систематизувати та узагальнити здобуту інформацію.

Однією з освітніх технологій кіберпедагогіки та професійної кіберсоціалізації для здобувачів педагогічної освіти є інтернет-проектування, яке розуміється як процес конструювання, покрокового створення й змістовного розвитку Інтернет-ресурсу певної тематики, призначеного для вирішення заданої соціальної або професійної проблеми. Надзвичайно важливо, щоб здобувачі професійно-педагогічної освіти в процесі інтернет-проектування освоїли одночасно дві ролі: 1) виконавця, який вчиться створювати сам інтернет-проекти; 2) організатора, який розуміє, як здійснити інтернет-проектування в професійній освіті на її різних рівнях. У результаті оволодіння інтернет-проектуванням педагог професійного навчання стає здатним: проводити інформаційний пошук, аналіз і синтез, а також застосовувати системний підхід; визначати обсяг завдань у межах заданої мети та відбирати оптимальні методи для їх вирішення; критично аналізувати проблемні ситуації й розробляти стратегію дій; управляти проектом на всіх стадіях його життєвого циклу; організовувати та керувати роботою команди, розробляти стратегію дій команди задля досягнення обраної мети тощо. Тобто, під час процесу інтернет-проектування формується певний діапазон ІКТ-компетентностей, які педагог професійного навчання повинен мати.

Інтернет-проект, як продукт спільної діяльності педагога вишу та здобувача освіти, стає сполучною ланкою між педагогічною теорією й педагогічною практикою. Відповідно, ця технологія є актуальною й затребуваною через одночасне формування й розвиток відразу декількох основних компетентностей майбутнього педагога професійного навчання, що робить перспективним впровадження її в практику професійно-педагогічної освіти з урахуванням нових реалій цифрового простору та цифровізації освітньої діяльності.

Перспективою подальших досліджень у цьому напрямку може бути розробка методики навчання педагогів профнавчання розробці інтернет-проектів задля формування та розвитку максимальної кількості складових їхньої компетентності.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: *інтернет-проектування, кіберпедагогіка, професійно-педагогічна освіта, майбутній педагог професійного навчання.*

Як цитувати: Чекалкін П. О., Гресь Л. О. Розробка освітніх інтернет-проектів як складова компетентності майбутнього педагога професійного навчання. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2025. Вип. 85. С.205-215. <https://doi.org/10.26565/2074-8922-2025-85-18>

In cites: Chekalkin P. O., Gres L. O. (2025). Development of educational Internet projects as a component of future vocational education teachers' competence. *Problems of Engineering Pedagogic Education*, (85), 205-215. <https://doi.org/10.26565/2074-8922-2025-85-18> (in Ukrainian)

© Чекалкін П. О., Гресь Л. О., 2025

[Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми в загальному вигляді

Життя й дії людей у 21-му столітті в основному базуються на інформаційно-комунікаційних технологіях (ІКТ), які характеризуються як технології передачі інформації, що використовують спеціальні системи, електронно-обчислювальні машини, і, насамперед, комп'ютерні мережі. Інтернет займає особливе місце серед них, будучи сектором глобального кіберпростору. Це доводиться постійним ростом кількості його користувачів, а також кількістю часу, яку вони проводять онлайн. Сьогодні різні типи діяльності людини здійснюються через Інтернет: трудова, пізнавальна, ігрова, комунікативна, купівельна, споживча й інші. Потрібно відзначити, що Україна в цей час посідає одну з лідируючих позицій у Європі й світі з погляду числа інтернет-користувачів. Переважна більшість населення країни володіє смартфонами, що надають їм швидкий доступ до мережі, і мільйони людей отримують державні й інші послуги в електронному вигляді. Відповідно, можна твердити, що сучасна Україна ввійшла в еру цифрової економіки.

Дані від вчених-футурологів свідчать, що подібні темпи цифровізації будуть зберігатися в довгостроковій перспективі, оскільки формування інформаційного суспільства є й державною метою, й синергетичним процесом через його соціальну, економічну і політичну привабливість для громадян і компаній. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні передбачає створення ефективного національного інформаційного простору при застосуванні передових наукових досягнень, упровадженні просвітницьких проєктів і запровадженні різноманітних освітніх технологій.

Щоб досягти цілей, установлених Стратегією, і далі розбудовувати цифрову економіку, насамперед необхідні висококваліфіковані фахівці, які мають досвід і навички роботи з ІКТ і розглядають Інтернет не тільки як засіб відбиття дійсності, але й як умову для її конструювання. Таке розуміння цілепокладання зумовлює проблему впровадження нових підходів до навчання в системі фундаментальної освіти, а також забезпечення високого рівня цифрової

грамотності населення країни.

Сьогодні Україна накопичила високий потенціал для якісної інформатизації освіти на всіх рівнях, а також для залучення здобувачів освіти в різноманітні види діяльності, що стимулюють поліпшення їх цифрової грамотності й креативності в мережі Інтернет. Наприклад, уже сьогодні учні в загальноосвітніх школах, гімназіях і ліцеях здобувають навички обробки даних і їх аналізу, засновані на принципах програмування й створенні цифрових проєктів для різних аспектів їх навчальної діяльності. Система дистанційного навчання також динамічно розбудовується на всіх рівнях й у всіх типах освіти. Багато загальноосвітніх організацій проводять заняття не тільки очно, але також і забезпечують взаємодію серед учасників педагогічного процесу за допомогою відео конференц-зв'язку, вебінарів, порталів електронного навчання, системи керування навчанням (Learning Management Systems – LMS), консультацій онлайн і тестування. Крім того, сам Інтернет пропонує численні й різноманітні матеріали для самостійного вивчення їх здобувачами освіти. Усе це дозволяє нам стверджувати, що Інтернет сьогодні – це освітнє середовище, де в кожного є можливість задовольнити свої потреби в безперервній освіті.

Особливу актуальність володіння ІКТ має для здобувачів педагогічної освіти, тому що саме їм необхідно буде навчати й готувати до життя та професійної діяльності покоління, якому необхідно буде вирішувати оперативні завдання цифрової економіки, що стрімко розбудовується. Безперервний особистісний і професійний розвиток, включаючи використання ІКТ, буде обов'язковою умовою для їхньої професійної компетентності.

Таким чином, здобувач педагогічної освіти є не просто пасивним споживачем нової інформації з Інтернету. Він також є активним суб'єктом своєї власної освіти й професійної діяльності. Це вимагає змін у підході до організації роботи в закладах педагогічної освіти і переключення самого процесу навчання з рівня пасивного споживання інформації на рівень її активного перетворення.

Відхід від консервативної парадигми вищої педагогічної освіти – вимога часу, суспільства й ринку праці, яким необхідні компетентні фахівці, готові до творчої діяльності, інновацій і вирішення проблем у цифрову епоху людства. Отже, під час професійної підготовки молодих людей особлива увага має бути звернена на дії, засновані на проєктуванні, що розглядається як засіб стимулювання діяльності, ініціативи й креативного мислення здобувачів освіти. Такий підхід стає можливим завдяки високому інтелектуальному потенціалу, рухливості й відкритості до надбання нового знання, притаманним молодим людям. Сучасна молодь демонструє широту поглядів, здатність пристосуватися до нового типу цифрової економіки й умов динамічно мінливого світу. Потрібно відзначити, що процес організації проєктної діяльності у ЗВО включає не тільки діяльність самих здобувачів освіти, але й залучення в цей процес професорсько-викладацького складу. Усе це підкреслює важливість навчання проєктної діяльності для поліпшення існуючих трудових ресурсів, що є одним із пріоритетів розвитку українського суспільства.

Підвищений інтерес до проєктної діяльності підтверджується зростаючою популярністю молодіжних проєктів, багато з яких здійснюється в університетах, а також готовності суспільства й держави до підтримки їхнього розвитку. Сьогодні все

більше молодих людей, включаючи студентів ЗВО, беруть участь у конкурсах великих соціальних проєктів. Щодо цього, то потрібно відзначити, що сучасні ІКТ можуть збагатити й розширити потенціал діяльності зі здійснення проєктів, а також стати інструментом для поліпшення цифрової грамотності майбутніх фахівців і стимулювання їхньої творчої діяльності в мережному просторі. Тому проєктна діяльність і інтернет-проєктування, як освітня технологія, розглядається нами як засіб ефективної професійної підготовки здобувачів педагогічної освіти з використанням можливості мережі Інтернет.

Аналіз наукових публікацій з проблематики інтернет-проєктування дозволяє визначити ключове протиріччя між доступністю й високим попитом на Інтернет у системі вищої педагогічної освіти, з одного боку, і недостатнім використанням потенціалу інтернет-проєктування у формуванні професійної компетентності здобувачів педагогічної освіти, включаючи підготовку педагогів професійного навчання, з іншого.

Виділене протиріччя дозволяє констатувати проблему, яка полягає в невідповідності між необхідністю для майбутніх педагогів профнавчання володіти методами розробки інтернет-проєктів, як елементом їх компетентності, та відсутністю такого компонента в змісті їх професійно-педагогічного освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Загальній проблематиці формування професійно-педагогічної компетентності педагога професійного навчання були прив'язані роботи вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як: Г. Гордійчук [6], Р. Гуревич [6], М. Кадемія [6], А. Кобися [6], В. Кобися [6], Н. Ничкало [6], Е. Akhmedov [8] й ін. Розвитку компетентності педагога професійного навчання присвятили свої дослідження: М. Артюшина [1], В. Білецький [2], Г. Онкович [2], М. Bruri Triyono [13], A. Muhtadi [13], N. Scheffler [14], Setuju [13], S. Seufert [14], A. Widowati [13].

Застосування цифрових технологій у професійній освіті розглядали науковці: N. Balyk [9], V. Kovalchuk [10], N. Link [12], S. Maslich [10], L. Movchan [10], H. Niegemann [15], V. Oleksiuk [9], P. Schäfer [12], J. Seifried [15], G. Shmyger [9], Ya. Vasylenko [9], F. Walker [12], E. Wuttke [15].

Проблематику педагогічного проєктування, створення освітнього середовища та інтернет-проєктування розробляли у своїх роботах: Н. Брюханова [3], С. Кучер [4], В. Назаренко [5], Г. Онкович й ін. [7], R. Medvediev [11], L. Shevchenko [11], V. Umanets [11].

Мета статті

Мета статті полягає у визначенні впливу застосування інтернет-проєктування

для формування професійно-педагогічної компетентності педагога професійного

навчання та певних її складових, що

Виклад основного матеріалу

Педагоги-професіонали 21-го століття – це висококваліфіковані фахівці у своїй предметній галузі, які впевнено володіють й ефективно використовують інформаційно-комунікаційні технології. Вони мають розвинені компетентності, пов'язані з кіберсоціалізацією суспільства, а також цифровізацією освіти. Крім того, вони здатні до свідомого й ефективного використання символічно-знакової дійсності кіберпростору в їхній професійній діяльності. Вони можуть придбати всі ці компетентності за допомогою систематичної університетської підготовки, самоосвіти, а також спрямованої професійної кіберсоціалізації. Така кіберсоціалізація включає прищеплювання цінностей, норм і культури майбутньої професійної діяльності, що відбувається під впливом цифрового перетворення світогляду. Це перетворення досягається за допомогою використання учасниками освітнього процесу у вищій сучасних комп'ютерних, інформаційно-комунікаційних, електронно-цифрових, мультимедійних і інтернет-технологій в інтересах оволодіння педагогічною професією. Однією з освітніх технологій кіберпедагогіки та професійної кіберсоціалізації для здобувачів педагогічної освіти є інтернет-проектування. Як правило, під інтернет-проектуванням розуміється процес конструювання, покрокового створення й змістовного розвитку Інтернет-ресурсу певної тематики, призначеного для вирішення заданої соціальної або професійної проблеми. У педагогічній теорії й практиці інтернет-проектування може бути реалізоване на різних рівнях і напрямках освіти.

У вищій освіті інтернет-проектування розглядається як форма безперервної освіти для здобувачів вищої освіти в електронному навколишньому середовищі. Вважається, що готовність майбутніх педагогів у цілому й педагогів професійного навчання зокрема використовувати інтернет-технології в їхній професійній діяльності може бути забезпечена за допомогою навчання в інтернет-співтовариствах різними

способами, зокрема – професійно орієнтованими освітніми проектами. Це завдання може бути вирішено через спільні заходи здобувачів вищої освіти й викладачів університету в онлайн-співтовариствах з урахуванням напрямків розвитку їхньої діяльності.

Сьогодні традиційними стали такі поняття, як веб-проект, телекомунікаційний проект й інші. У переважній більшості випадків вони описують дії, які є по суті інтернет-проектуванням. У цьому зв'язку можна констатувати використання різних термінів, таких як: «метод проектів із застосуванням Інтернету»; «метод проектів із використанням Інтернет-ресурсів»; «проектування з використанням Wiki-технології» й інших. Це припускає розвиток інформаційного тезауруса здобувачів освіти, навичок веб-програмування, а також деяких професійних навичок. Результатом такої діяльності стає веб-проект – електронний тематичний веб-сайт, освітній ресурс або тест, який може в перспективі використовуватися в освітньому процесі. Сьогодні діяльність з проектування, яку розглядають у контексті електронної освіти, може полегшити співробітництво між здобувачами освіти через веб-інструменти.

Інтернет-проектування розбудовується й у загальній освіті, стаючи засобом реалізації освітніх стандартів і формування в учнів шкіл, гімназій і ліцеїв умінь, необхідних у 21-му столітті. Це також розглядається і як інструмент для культивування їхньої інтернет-відповідальності, і як засіб їх навчання за допомогою мережевих ресурсів.

Враховуючи ці тенденції, необхідно готувати як майбутніх, так і вже діючих педагогів професійного навчання до реалізації інтернет-проектування в професійній (професійно-технічній) освіті, включаючи позанавчальні дії. Щоб вирішити це завдання, необхідно навчати інтернет-проектуванню здобувачів професійно-педагогічної освіти у ЗВО, а діючих педагогів професійного навчання – на курсах підвищення кваліфікації, включаючи дистанційне навчання через Інтернет.

У цьому контексті надзвичайно важливо, щоб здобувачі професійно-педагогічної освіти в процесі інтернет-проектування засвоїли одночасно дві ролі: 1) виконавця, який вчиться створювати сам інтернет-проекти; 2) організатора, який розуміє, як здійснити інтернет-проектування в професійній освіті на її різних рівнях, інакше кажучи, у рамках їхньої майбутньої професійно-педагогічної діяльності.

Це неможливо без розгляду основних принципів методу проекту, до яких належать: 1) доцільна діяльність; 2) особистісна значимість; 3) відчутність результату; 4) самостійність.

Розглядаючи перераховане вище в контексті інтернет-проектування як технології, що розбудовується, необхідно відзначити, що особливо цікавим для нас є перелік компетентностей, які повинні бути сформовані у випускників професійно-педагогічних ЗВО і факультетів на основі освоєння освітніх програм, а також вимог державних стандартів до компетентності педагога профнавчання.

Дослідження провідних учених у галузі інтернет-проектування показало, що розробка інтернет-проектів здобувачами освіти сприяє актуалізації їхньої рефлексивності, збільшує самоефективність, сприяє формуванню суб'єктності й допускає здатність повному оцінювати мережу Інтернет: не тільки як засіб отримання інформації й розваг, але також як простір для професійного розвитку, креативності й формування власного світогляду як фахівця-початківця. Для здобувачів освіти, які здобувають освіту з професійно-педагогічних спеціальностей, результати навчання інтернет-проектуванню мають особливе значення. Однак, розглядаючи цифровізацію професійної освіти, а також впровадження нових підходів і технологій, ми бачимо потребу в трохи іншому розташуванні акцентів.

Керуючись трендами діяльнісного підходу в освіті, вбачаємо доцільним, щоб здобувачі професійно-педагогічної освіти безпосередньо включалися в ту діяльність, яку вони в майбутньому будуть здійснювати з учнями. І тут не можна не відзначити, що будь-яка спроба запровадити у свідомість педагога нову

технологію навчання, обминаючи його діяльність з опанування нею, підриває базові основи розвитку педагога. Втім, і самі педагоги, які вже відбулися та мають певний досвід роботи, очікують, наприклад, що на курсах підвищення кваліфікації або професійної перепідготовки їм запропонують готові рішення в межах звичних форматів знаннєвої парадигми освіти. Щодо цього може бути зроблений усього один висновок: тільки через власну діяльність з перетворення змісту навчання педагог розуміє правильний напрямок змін, здобуває необхідний досвід і починає добудовувати в себе необхідні компетентності для прийняття нового, діяльнісного, підходу до навчання.

Навчання інтернет-проектуванню здобувачів професійно-педагогічного освіти на основі діяльнісного підходу повинне починатися якомога раніше, з перших днів навчання у ЗВО. Повне занурення самих здобувачів освіти в практику інтернет-проектування дозволяє реалізувати принцип «Навчися сам, щоб потім навчити іншого». Відповідно, навчання інтернет-проектуванню в інтересах професійного розвитку самого здобувача освіти дозволяє йому освоїти технологію інтернет-проектування для її подальшого використання у своїй професійно-педагогічній діяльності. Варто також відзначити, що ці два аспекти не суперечать один одному, оскільки вони націлені на вирішення різних завдань у рамках виконання однієї й тієї ж діяльності.

Розглядаючи інтернет-проектування в контексті розвитку компетентності майбутніх педагогів професійного навчання, важливо відзначити, що воно буде сприяти формуванню й універсальних, і загальнопрофесійних компонентів компетентності за рахунок їх включення в такі види діяльності: організація дій проектної групи для створення й розробки інтернет-проекту; пошук, підготовка й публікація тексту, світлин, відео- або аудіоінформації; залучення користувачів та взаємодія з користувачами; проведення тематичних онлайн-трансляцій; просування інтернет-проекту в мережі Інтернет.

У результаті оволодіння інтернет-проектуванням, як правило, педагог професійного навчання стає здатним:

– проводити інформаційний пошук,

аналіз і синтез, а також застосовувати системний підхід, щоб вирішити поставлені завдання;

- визначати обсяг завдань у межах заданої мети та відбирати оптимальні методи для їх вирішення на основі поточних правових норм, наявних ресурсів і обмежень;

- критично аналізувати проблемні ситуації на основі системного підходу й розробляти стратегію дій;

- управляти проектом скрізь і на всіх стадіях його циклу;

- організовувати та керувати роботою команди, розробляти стратегію дій команди, щоб досягти обрану мету;

- визначати й реалізовувати пріоритети своєї діяльності й способи її вдосконалювання на основі самооцінки й самоаналізу;

- проектувати організацію спільної й індивідуальної навчальної, а також виховної діяльності здобувачів освіти;

- створювати й використовувати ефективні психологічні й педагогічні технології у своїй педагогічній діяльності, необхідні для індивідуалізації навчання, розвитку й виховання тих, хто навчається.

Інакше кажучи, список, поданий вище, є, по суті, перерахуванням компонентів компетентності педагога професійного навчання, які він може отримати під час процесу освоєння інтернет-проектування.

Інтернет-проектування можна реалізовувати в змісті будь-якої навчальної дисципліни в педагогічному ЗВО, яка припускає формування в здобувачів освіти тих або інших компонентів компетентності. Варто відзначити, що вище перераховано тільки ті компетентності, актуалізація яких не залежить від теми інтернет-проекту, запропонованої викладачем або обраної самими здобувачами освіти. Отже, список компетентностей може бути розширений за допомогою відбору відповідної тематики інтернет-проектів.

Розглядаючи підготовку майбутнього педагога професійного навчання в межах інтернет-проектування, можна виділити певні позитивні моменти у формуванні окремих компонентів його компетентності.

Насамперед необхідно підкреслити форми й методи навчання, які педагог

професійного навчання повинен уміти використовувати у своїй педагогічній практиці, включаючи ті, що виходять за рамки навчальних занять, а саме: дизайн-проекти, лабораторні експерименти, польова практика тощо. Також важливо відзначити й уміння розробляти, освоювати й застосовувати сучасні психолого-педагогічні технології, засновані на знанні законів розвитку особистості й поведінки в умовах символічно-знакової дійсності кіберпростору.

Інтернет-проектування, будучи особливим напрямком проектної діяльності, базується на розумінні педагогом особливостей життєдіяльності здобувачів освіти в кіберпросторі, тому що саме ця освітня технологія гарантує успіх у майбутній професійній діяльності. Крім того, під час процесу інтернет-проектування формується певний діапазон ІКТ-компетентностей, які педагог професійного навчання повинен мати: загальнокористувацьку, загальнопедагогічну й предметно-педагогічну компетентності.

Загальнокористувацька ІКТ-компетентність виявляється у використанні прийомів і дотриманні техніки безпеки та правил роботи із засобами ІКТ, пошуку й усунення тих або інших несправностей. Вона також включає здатність шукати інформацію онлайн, здійснювати відео- і аудіозапис процесів і подій навколишнього простору, а також аудіо-, відео- і текстову комунікацію. Важливий компонент – дотримання етичних і правових норм в Інтернеті. Людина, яка володіє загальнокористувацькою ІКТ-компетентністю, не час від часу, а систематично використовує наявні навички в повсякденному житті й професійної діяльності.

Загальнопедагогічна ІКТ-компетентність характерна для педагога, який здійснює педагогічні дії в інформаційному середовищі. Це включає планування занять, організацію й аналіз освітнього процесу, використання електронного журналу оцінок і зв'язаних сервісів. Цей тип ІКТ-компетентності включає здатність підготувати й провести виступ або консультацію з підтримкою ІКТ, як офлайн, так і безпосередньо в мережі Інтернет онлайн. До неї також можуть бути

віднесені: організація телекомунікаційної роботи групи; навчання здобувачів освіти загальнокористувацьким навичкам роботи з ІКТ, етичним і правовим нормам інформаційної й комунікаційної діяльності в мережі Інтернет; володіння методами візуальної комунікації тощо.

Предметно-педагогічна ІКТ-компетентність переважно стосується викладання певного навчального предмета або групи предметів. Наприклад, здатність побудувати віртуальні й реальні обладнання із цифровим керуванням є компонентом предметно-педагогічної ІКТ-компетентності педагога профнавчання, який викладає спецтехнологію або інформатику.

Технологія інтернет-проектування за рахунок своєї гнучкості й адаптивності до різних рівнів освіти, умов навчання, конкретних предметних галузей і окремих навчальних дисциплін може включати такі види діяльності, які дозволяють удосконалювати певні вміння й цілі групи ІКТ-компетентностей.

Один з підходів, на якому базується

Висновки та перспективи подальших досліджень

1. Однією з освітніх технологій кіберпедагогіки та професійної кіберсоціалізації для здобувачів педагогічної освіти є інтернет-проектування, яке розуміється як процес конструювання, покрокового створення й змістовного розвитку Інтернет-ресурсу певної тематики, призначеного для вирішення заданої соціальної або професійної проблеми.

2. Враховуючи сучасні світові тенденції, необхідно готувати як майбутніх, так і вже діючих педагогів професійного навчання до реалізації інтернет-проектування в професійній освіті. Щоб вирішити ці завдання, необхідно навчати інтернет-проектуванню здобувачів професійно-педагогічної освіти у вишах, а діючих педагогів професійного навчання – на курсах підвищення кваліфікації.

3. Є надзвичайно важливим, щоб здобувачі професійно-педагогічної освіти в процесі інтернет-проектування освоїли одночасно дві ролі: 1) виконавця, який вчиться створювати сам інтернет-проекти; 2) організатора, який розуміє, як здійснити інтернет-проектування в професійній освіті

технологія інтернет-проектування, як було згадано вище, це – діяльнісний підхід. У процесі інтернет-проектування викладач вишу організує самостійну роботу здобувачів педагогічної освіти, а також реалізує проблемний підхід і включає елементи дослідницької діяльності так, як це має робити майбутній педагог профнавчання в закладах професійної освіти. У такий спосіб інтернет-проект, як продукт діяльності, стає сполучною ланкою між педагогічною теорією й педагогічною практикою.

У результаті аналізу теорії й практики інтернет-проектування, можна дійти висновку, що ця технологія є актуальною й затребуваною через одночасне формування й розвиток відразу декількох основних компетентностей майбутнього педагога професійного навчання. Тому представляється досить перспективним упровадження її в практику професійно-педагогічної вищої освіти з урахуванням нових реалій цифрового простору, нормативно-правового регулювання й цифровізації освітньої діяльності.

на її різних рівнях. Це неможливо без розгляду основних принципів методу проекту, до яких належать: 1) доцільна діяльність; 2) особистісна значимість; 3) відчутність результату; 4) самостійність.

4. У результаті оволодіння інтернет-проектуванням педагог професійного навчання стає здатним: проводити інформаційний пошук, аналіз і синтез, а також застосовувати системний підхід; визначати обсяг завдань у межах заданої мети та відбирати оптимальні методи для їх вирішення; критично аналізувати проблемні ситуації й розробляти стратегію дій; управляти проектом скрізь і на всіх стадіях його життєвого циклу; організовувати та керувати роботою команди, розробляти стратегію дій команди задля досягнення обраної мети; створювати й використовувати ефективні психологічні й педагогічні технології тощо. Тобто, під час процесу інтернет-проектування формується певний діапазон ІКТ-компетентностей, які педагог професійного навчання повинен мати: загальнокористувацьку, загальнопедагогічну й предметно-

педагогічну компетентності.

5. Один з підходів, на якому базується технологія інтернет-проектування, це – діяльнісний підхід. У процесі інтернет-проектування викладач професійно-педагогічного вишу: організує самостійну роботу здобувачів педагогічної освіти; реалізує проблемний підхід; включає елементи дослідницької діяльності. У такий спосіб інтернет-проект, як продукт діяльності, стає сполучною ланкою між педагогічною теорією й педагогічною практикою. Відповідно, ця технологія є актуальною й затребуваною через одночасне формування й розвиток

відразу декількох основних компетентностей майбутнього педагога професійного навчання. Тому бачиться перспективним впровадження її в практику професійно-педагогічної вищої освіти з урахуванням нових реалій цифрового простору та цифровізації освітньої діяльності.

Перспективою подальших досліджень у цьому напрямку може бути розробка методики навчання педагогів профнавчання розробці інтернет-проектів, застосування якої забезпечить формування та розвиток максимальної кількості складових їхньої професійно-педагогічної компетентності.

Конфлікт інтересів

Автори заявляють, що конфлікту інтересів щодо публікації цього рукопису немає. Крім того, автори повністю дотримувалися етичних норм, включаючи плагіат, фальсифікацію даних та подвійну публікацію.

Внесок авторів: усі автори зробили однаковий внесок у цю роботу.

Список використаної літератури

1. Артюшина, М. Розвиток інформаційно-цифрової компетентності майбутніх педагогів професійного навчання в галузі економіки. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка*. 2018. № 17. С. 77-84. URL: <https://doi.org/10.32835/2223-5752.2018.17.77-84>.
2. Білецький, В., Онкович, Г. Інтернет-дидактика у розвитку професійної компетентності майбутнього фахівця (на прикладі розвитку медіакомпетентності фахівців з нафтогазової справи). 2022. URL: https://www.researchgate.net/publication/365670634_INTERNET-DIDAKTIKA_U_ROZVITKU_PROFESIJOI_KOMPETENTNOSTI_MAJBUTNOGO_FAHIVCA_na_prikлади_rozvitku_mediakompetenosti_fahivciv_z_naftogazovoi_spravi.pdf
3. Брюханова, Н. Основи педагогічного проектування в інженерно-педагогічній освіті: монографія. Харків: НТМТ, 2010. 438 с.
4. Кучер С. Методичне забезпечення навчання майбутніх педагогів проектування інформаційного освітнього середовища у процесі професійної підготовки. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*. 2022. № 2(24). С. 50-59. DOI: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2022-2-24-5>
5. Назаренко, В. Організаційно-методичні засади проектування віртуального освітнього середовища навчання інформатичних дисциплін майбутніх фахівців професійного навчання. *Наукові записки [Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова]. Серія: педагогічні науки*. 2020. Вип. 148. С. 145-153. DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-148.2020.18> URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/38511>
6. Ничкало, Н., Гуревич, Р., Кадемія, М., Кобися, А., Кобися, В., Гордійчук, Г. Формування фахової компетентності майбутніх педагогів професійного навчання в умовах дуальної освіти засобами комп'ютерно орієнтованих технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Т. 85, № 5. С. 189-207. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v85i5.4446>
7. Новітні освітні технології сучасної медіадидактики: монографія / В. Агаркова, М. Боголюбова, О. Ляліна, Г. Онкович, А. Онкович, Л. Редько-Шпак, Н. Флегонтова; ред.: Г. Онкович., Київ: Ліра-К, 2021. 154 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/358453454_Novitni_osvitni_tehnologii_sucasnoi_mediadidaktiki_monografi.pdf
8. Akhmedov, E. Use of interactive electronic educational resources in professional training of students of vocational education. *European Journal of Research and Reflection in Educational*

- Sciences (EJRRES)*. 2019. Vol. 7, No. 12. Pp. 115-120. URL: <https://www.idpublications.org/wp-content/uploads/2019/12/Full-Paper-USE-OF-INTERACTIVE-ELECTRONIC-EDUCATIONAL-RESOURCES-IN-PROFESSIONAL-TRAINING-OF-STUDENTS.pdf>
9. Balyk, N., Shmyger, G., Vasylenko, Ya., Oleksiuk, V. Design of educational environment for teachers' professional training. *The International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML)*. 2020. Vol. 75. Pp. 1-8. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20207503010>
 10. Kovalchuk, V., Maslich, S., Movchan, L. Digitalization of vocational education under crisis conditions. *Educational Technology Quarterly*. 2023. Vol. 2023. Is. 1. Pp. 1-17. DOI: <https://doi.org/10.55056/etq.49>
 11. Medvediev, R., Shevchenko, L., Umanets, V. Electronic educational resources of teaching of the basis of desktop publishing for the future teachers of vocational education. *Open educational e-environment of modern University, special edition*. 2019. Pp. 183-191. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s17>
 12. Schäfer, P., Link, N., Walker, F.7 Assessing Professional Knowledge of Teachers at Vocational Schools-Using the Example of a Professional Development for Automation and Digitized Production. *Vocational Education and Training in the Age of Digitization: Challenges and Opportunities*. 2020. Vol. 4. Pp. 131-154. DOI: <https://doi.org/10.2307/j.ctv18dvv1c.10>
 13. Setuju, Bruri Triyono M., Muhtadi, A., Widowati, A. Enhancing digital competence of prospective vocational teachers using project-based learning with the technological pedagogical content and knowledge approach. *Edelweiss Applied Science and Technology*. 2024. Vol. 8, No 5. Pp. 395-405. DOI: <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i5.1696>
 14. Seufert, S., Scheffler, N. Developing Digital Competences of Vocational Teachers. *International Journal of Digital Literacy and Digital Competence*. 2016. Vol. 7, Iss. 1. Pp. 50-65. DOI: <https://doi.org/10.4018/IJDLDC.2016010104>
 15. Wuttke, E., Seifried, J., Niegemann, H. Vocational Education and Training in the Age of Digitization – Challenges and Opportunities. *Vocational Education and Training in the Age of Digitization: Research in Vocational Education*. Barbara Budrich Publishers, Berlin, Toronto, 2020. Vol. 4. Pp. 9-13. URL: <https://library.oapen.org/bitstream/id/f2cbbfd8-b7c1-448c-a045-36bd44c05e2a/9783847413356.pdf>

Стаття надійшла до редакції 13.11.2025

Стаття рекомендована до друку 15.12.2025

Опубліковано 30.12.2025

P. O. CHEKALKIN¹,

PhD Student of the Department of Pedagogy, Methods and Management of Education
e-mail: Chekalkin.pavel@gmail.com , ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-9468-2427>

L. O. GRES¹, PhD (Psychology),

Senior Lecturer of the Department of Pedagogy, Methods and Management of Education
e-mail: LarisaGres@Karazin.ua ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-9138-7453>

¹V. N. Karazin Kharkiv National University,
4, Svobody Square Kharkiv, 61022, Ukraine

DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL INTERNET PROJECTS AS A COMPONENT OF FUTURE VOCATIONAL EDUCATION TEACHERS' COMPETENCE

The aim of the article is to determine the influence of applying internet project design on the formation of professional-pedagogical competence of vocational education teachers and its specific components that are developed through this innovation.

A logical-structural analysis of recent literature in the fields of psychology, pedagogy, and cyberpedagogy pertaining to internet project design was conducted as a research method. This facilitated the systematization and generalization of the information gathered.

One of the educational technologies of cyber-pedagogy and professional cyber-socialization for candidates of pedagogical education is internet project design. This is understood as the process of constructing,

step-by-step creation, and substantive development of an internet resource on a specific topic, intended to solve a given social or professional problem. It is extremely important that candidates for professional-pedagogical education, in the process of internet project design, simultaneously master two roles: 1) the executor, who learns to create internet projects themselves; and 2) the organizer, who understands how to implement internet project design in professional education at its various levels. As a result of mastering internet project design, a vocational training teacher becomes capable of: conducting information search, analysis, and synthesis, as well as applying a systemic approach; defining the scope of tasks within a given goal and selecting optimal methods for their solution; critically analyzing problematic situations and developing a strategy of action; managing a project throughout all stages of its lifecycle; organizing and leading a team's work, developing a team strategy of action to achieve the chosen goal, and so on. In other words, during the process of internet project design, a specific range of ICT-competencies is formed, which a vocational training teacher must possess.

An internet project, as a product of the joint activity of a university educator and a student, becomes a connecting link between pedagogical theory and pedagogical practice. Accordingly, this technology is relevant and in demand due to the simultaneous formation and development of several key competencies of a future vocational training educator, which makes its implementation in the practice of vocational pedagogical education promising, taking into account the new realities of the digital space and the digitalization of educational activities.

The prospect for further research in this direction could be the development of a methodology for training vocational training educators in the development of internet projects for the purpose of forming and developing the maximum number of their constituent competencies.

KEY WORDS: *Internet design, cyberpedagogics, professional pedagogical education, future vocational education teacher.*

Conflict of interest

The authors declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript. Furthermore, the authors has fully adhered to ethical standards, including those related to plagiarism, data falsification, and duplicate publication.

Authors Contribution: all authors have contributed equally to this work.

References

1. Artyushyna, M. (2018). Information-digital competence development for future VET teachers in ecomonic sector. *Professional Pedagogics*, 17, 77-84. <https://doi.org/10.32835/2223-5752.2018.17.77-84>. (In Ukrainian).
2. Biletskyi, V., Onkovych, H. (2022). Internet didactic in the development of the professional competence of the future specialist (on the example of the development of media competence oil and gas specialists). https://www.researchgate.net/publication/365670634_INTERNET-DIDAKTIKA_U_ROZVITKU_PROFESIJOI_KOMPETENTNOSTI_MAJBUTNOGO_FAHIVCA_na_prikлади_rozvitku_mediakompetenosti_fahivciv_z_naftogazovoi_spravi.pdf (In Ukrainian).
3. Briukhanova, N. (2010). Bases of pedagogical design in engineering pedagogical education: monograph. NTMT, Kharkiv. (In Ukrainian).
4. Kucher, S. (2022). Methodological support of teaching future educators the design of an information educational environment in the process of professional preparation. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*, 2(24), 50-59. <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2022-2-24-5> (In Ukrainian).
5. Nazarenko, V. (2020). Organizationally-methodical principles of planning of virtual educational environment of teaching of disciplines of informatics of future specialists of the vocational training. *Scientific notes [National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov]. Series: Pedagogical sciences*, 148, 145-153. <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-148.2020.18> <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/38511> (In Ukrainian).
6. Nychkalo, N., Gurevych, R., Kademija, M., Kobysia, A., Kobysia, V., Hordiichuk, G. (2021). Formation of professional competence of future teachers of vocational education in the conditions of dual education by means of computer-oriented technologies. *Information Technologies and Learning Tools*, 85(5), 189-207. <https://doi.org/10.33407/itlt.v85i5.4446> (In Ukrainian).
7. Onkovych, H. (ed.). (2021). The newest educational technologies of modern media didactics: monograph / [team of authors]; ed. Onkovych H.; incl. Aharkova V., Boholiubova M., Lialina O., Onkovych H., Onkovych A., Redko-Shpak L., Flehontova N. Lira-K, Kyiv.

- https://www.researchgate.net/publication/358453454_Novitni_osvitni_tehnologii_sucasnoi_medi_adidaktiki_monografi.pdf . (In Ukrainian).
8. Akhmedov, E. (2019). Use of interactive electronic educational resources in professional training of students of vocational education. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences (EJRRES)*, 7(12), 115-120. <https://www.idpublications.org/wp-content/uploads/2019/12/Full-Paper-USE-OF-INTERACTIVE-ELECTRONIC-EDUCATIONAL-RESOURCES-IN-PROFESSIONAL-TRAINING-OF-STUDENTS.pdf>
 9. Balyk, N., Shmyger, G., Vasylenko, Ya., Oleksiuk, V. (2020). Design of educational environment for teachers' professional training. *The International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML)*, 75, 1-8. <https://doi.org/10.1051/shsconf/20207503010> (in Ukrainian).
 10. Kovalchuk, V., Maslich, S., Movchan, L. (2023). Digitalization of vocational education under crisis conditions. *Educational Technology Quarterly*, 2023(1), 1-17. <https://doi.org/10.55056/etq.49> (In Ukrainian).
 11. Medvediev, R., Shevchenko, L., Umanets, V. (2019). Electronic educational resources of teaching of the basis of desktop publishing for the future teachers of vocational education. *Open educational e-environment of modern University, special edition*, 183-191. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s17> (In Ukrainian).
 12. Schäfer, P., Link, N., Walker, F. (2020). 7 Assessing Professional Knowledge of Teachers at Vocational Schools-Using the Example of a Professional Development for Automation and Digitized Production. *Vocational Education and Training in the Age of Digitization: Challenges and Opportunities*, 4, 131-154. <https://doi.org/10.2307/j.ctv18dvv1c.10>
 13. Setuju, Bruri Triyono M., Muhtadi, A., Widowati, A. (2024). Enhancing digital competence of prospective vocational teachers using project-based learning with the technological pedagogical content and knowledge approach. *Edelweiss Applied Science and Technology*, 8(5), 395-405. <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i5.1696>
 14. Seufert, S., Scheffler, N. (2016). Developing Digital Competences of Vocational Teachers. *International Journal of Digital Literacy and Digital Competence*, 7(1), Pp. 50-65. <https://doi.org/10.4018/IJDLDC.2016010104>
 15. Wuttke, E., Seifried, J., Niegemann, H. (2020). Vocational Education and Training in the Age of Digitization – Challenges and Opportunities. *Vocational Education and Training in the Age of Digitization: Research in Vocational Education*, 4, 9-13. Barbara Budrich Publishers, Berlin, Toronto. <https://library.oapen.org/bitstream/id/f2cbbfd8-b7c1-448c-a045-36bd44c05e2a/9783847413356.pdf>

The article was received by the editors 13.11.2025

The article is recommended for printing 15.12.2025

Published 30.12.2025